

NOVIČE

kmetijskih, rokodelnih in narodskih reči.

Na svetlobo dane od krajske kmetijske družbe.

V red devane od *Dr. Janeza Bleiweisa.*

Tečaj VII.

V sredo 13. rožnika (junija) 1849.

List 24.

Poménki o novih časih.

Podobica s kmetov.

- Pravoljub.* **S**e vunder zdi mi bolj vesélo,
Krépko poprime človek délo,
Od kar se tréba nam ni bati,
Pod palico tlačansko stati.
- Zvijáč.* Počakaj! tlake nisi odmétel,
In še pšenico boš desétel,
Prišlo bi bilo že na staro,
Pa Madžar še odvráča kvaro.
- Pravoljub.* Jez vé, de Cesar je pravičen,
Bog tudi nikdár ni krivičen;
Je Madžar take pa dobróte,
Kaj bratje naši so siróte?
- Dvomnež.* Pa govore od odplačila,
Sej s tem bo vunder huda sila;
Nej kmet še tak skerbno obrača,
Gospódo vunder težko plača.
- Pravoljub.* Ni lahko tukaj razsoditi,
Pa mislim, up je ohraniti:
Ne bo težave kmetu obilne,
Ne bo krivice knezu silne.
- Dvomnež.* Kaj meniš od nove postave,
Zastran soséskine naprave?
Premalo, sodim, smo se učili,
Kak bomo se gospodarili?
- Zvijáč.* Le čakaj; meniš, de župana
Te bo volila srenja zbrana;
Nobene ti ne bom poterdil,
Če bi s teboj celó se zgerdil.
- Pravoljub.* Če bi ti hotel nagajati,
Kot kdaj pisarji tam košati,
Ko srovost njih te je motila,
Te kmalo skušnja bo zmodrila.
- Le misli: délati je césto,
In móst postaviti na mésto,
Ak' nočes, bodeš vóz prevernil, —
In kmalo misel spreobernil.
- Dvomnež.* Res, pred so zaničvali kméta,
Kot druž'ga Adama imel bi očéta;
Alj kmét zdej verje: vsi smo bratje!
Gospód spozna tud': vsi smo bratje!
- Zvijáč.* Res je, de v šóli so gospóda
Ravnali iz kmečkiga naroda,
De praša glava puhloznanska:
Kjé raste zemlja tam Ljubljanska?
- So tudi mógle se preplésti,
Nositi ošabno se in vésti,
Tam kakor mestne gospodične
Dekléta tud zagorelolične.
- Dvomnež.* Je šola se poslovenila,
Za domačijo več bo učila?
Še človek hotel mlad bi biti,
Si novih vednost pridobiti!

Pravoljub. Nej praša kdo kar kóli koga,
Je šola védnosti podloga;
Pa še po šóli se je učiti,
Če hoče kdo se bolj zmodriti.

Možém je šola skušnja razna,
Menitev med se bój prijazna;
Vedno skerbno premišljevanje,
In pa podučnih spisov branje.

Dvomnež. Smo tak učeno modrovali,
Bicéli svet zravnati znali, —
Le ena reč nam še ostane:
Kdaj zopet žvènk papir nastane?!
Podlipski.

Vodila pridnim kmetovavcam.

Gospodar s pazljivimi očmi,
Pósele pridne in póstene strí.

Kokoši mlade, krave stare —
Nikolj napolnijo omare.

Pred vrat'ni dost blata, gomile pa ne —
Je rana za travnike, njíve, poljé.

Kdor prasce rejene kupava,
Nikdar ni prebrisana glava.

Sta pridno oskerbljena travnik in njíva,
Nju cena le vredniši vsaki dan bíva.

Je čedno in svetlo, kjer konj tvoj stóji,
Bo terden, čil, zdrav ino bistrih očí.

Za drobnico rosnata paša
Je strup, in nje zgubo donaša.

Voda na travnike speljana —
Narbolj tečna trave hrana.

Kar pridelat' moreš — ne kupuj tegá,
Ne oblék, ne žita, ne hišniga blagá.

Lenuhe iz hiše,
Iz žitnice miše,
Iz skednja pa vrabce zapodi vse preč —
Prodajal dôst mernikov žita boš več!

Kjer je terda, pusta trava
Gnoj in mléko zgubi krava.

Kaj še? — Eniga kerta
Bi pregnal iz verta;
De b' le kertov sila
Zemlje ne preríla!

Miroslav.

Jurče razlaga svojimu strícu
cesarski patent od 4. sušca zastran desetíne,
tlake in družih dávsin. *)

Pervo písmo.

Preljubi moj stric!

Kér ste mi pisali, de v patentu, za vse kmete takó
imenitnim, marsiktere reči práv ne zapopadete, Vam iz

*) Svobodno po nemškim.

Vredništvo.